

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9388 af 15/05/1995 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse P-15-95 om bedømmelsesgrundlag - pension - nye regler - anvendelsestidspunkt

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: J.nr.: 60181-93

Ankestyrelsens principafgørelse P-15-95 om bedømmelsesgrundlag - pension - nye regler - anvendelsestidspunkt

Resume:

Ankestyrelsen fandt, at de ændrede regler om bedømmelsesgrundlag efter § 2 i bekendtgørelse nr. 939 af 18. november 1994, der træder i kraft den 1. januar 1995, skulle anvendes i sager, hvori der var ansøgt om social pension/forhøjelse af tidligere tilkendt pension før den 1. januar 1995, og hvori der den 1. januar 1995 eller senere træffes afgørelse om tilkendelse af social pension.

De ændrede regler om bedømmelsesgrundlag blev anvendt for hele ansøgningsperioden.

Ankestyrelsen behandlede fire sager, hvor de nye regler vedrørende bedømmelsesgrundlag skulle anvendes.

I sag nr. 1 blev en 46-årig kvindes erhvervsevnenedsættelse bedømt i forhold til hendes arbejdsevne i fuldtids erhvervsarbejde, jf. bekendtgørelsens § 14 b, stk. 1. Hun havde i 7 måneder i 1989 haft en gennemsnitlig arbejdstid på 25,55 timer om ugen og herefter i 8 måneder i 1990 en gennemsnitlig arbejdstid på 33 timer om ugen, indtil hun blev afskediget.

I sag nr. 2 blev en 54-årig kvindes erhvervsevnenedsættelse bedømt i forhold til hendes arbejdsevne ved fuldtids erhvervsarbejde, jf. bekendtgørelsens § 14 b, stk. 1. Hun havde indtil 28. oktober 1992 arbejdet som medarbejdende ægtefælle i ægtefællens manufakturforretning, hvorefter hun blev sygemeldt med 50% sygedagpenge. Hun var skattemæssigt registreret som medarbejdende ægtefælle og stod dagligt i manufakturforretningen.

I sag nr. 3 blev en 49-årig kvindes erhvervsevnenedsættelse bedømt i forhold til hendes arbejdsevne ved fuldtids erhvervsarbejde, jf. bekendtgørelsens § 14 b, stk. 1. Hun havde efter 1983 og indtil 1993 arbejdet som medarbejdende ægtefælle ved et landbrug og var skattemæssigt registreret som medarbejdende ægtefælle.

I sag nr. 4 blev en 62-årig kvindes erhvervsevnenedsættelse bedømt i forhold til hendes arbejdsevne ved fuldtids erhvervsarbejde, jf. bekendtgørelsens § 14 b, stk. 1. Hun havde siden ægteskabets indgåelse i 1955 været medarbejdende ægtefælle ved landbruget. Hun var skattemæssigt registreret som medarbejdende ægtefælle, havde ikke haft anden erhvervsindkomst og havde frem til sygdommens opståen deltaget i den daglige drift ved landbruget.

Kassation:

Der er kommet nye regler på området

Love:

Lov om social pension - lovebekendtgørelse nr. 521 af 16. juni 1994 - § 14 og § 15

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1 - j.nr. 60181-93

Sagen drejede sig om en 46-årig, gift kvinde, der havde været hjemmearbejdende husmor i perioderne 1970-82 og 1985-88. I 1988 blev hun ansat som hjemmehjælper ved kommunen. Dette arbejde varetog hun indtil 1990, hvor hun blev opsagt. Hun søgte om pension den 12. maj 1992.

Ifølge ansættelsesbrevet havde hun en arbejdstid på 15 timer om ugen, men ifølge lønsedler var hendes timetal i perioden 1. maj til 31. december 1989 gennemsnitligt på 25,55 timer om ugen, og i perioden 1. januar til 31. august 1990 var det 33 timer om ugen.

Ifølge de lægelige oplysninger led hun af nervøse symptomer med angst, og hun havde i perioder haft et overforbrug af alkohol.

Såvel kommune som nævn fandt, at hun skulle vurderes i supplerende erhverv, og fandt ikke grundlag for tilkendelse af førtidspension.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af bedømmelsesgrundlaget.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at nedsættelsen af ansøgers erhvervsevne skulle bedømmes i forhold til fuldtids erhvervsarbejde, jf. § 14 b, stk. 1.

Ankestyrelsen lagde til grund, at de ændrede regler i § 14 a - c i Socialministeriets bekendtgørelse om social pension, som ændret ved bekendtgørelse nr. 939 af 18. november 1994, finder anvendelse ved afgørelsen af sagen.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at ansøger i 7 måneder i 1989 havde en gennemsnitlig arbejdstid på 25,55 timer om ugen, og at hun herefter i 8 måneder i 1990 havde en gennemsnitlig arbejdstid på 33 timer om ugen, indtil hun blev afskediget.

Ankestyrelsen tog samtidig stilling til ansøgers pensionsberettigelse og fandt, at ansøger ikke havde ret til førtidspension efter § 14, stk. 3, i lov om social pension.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at ansøgers nervøse lidelse og periodiske overforbrug af alkohol ikke havde medført en sådan in validitet, at der var grundlag for tilkendelse af førtidspension.

Ankestyrelsen tiltrådte således nævnets afgørelse, hvorefter ansøger fik afslag på førtidspension.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 60069-94

Sagen omhandler en 54-årig, gift kvinde, der havde arbejdet som medarbejdende ægtefælle i ægtefællens manufakturforretning indtil den 28. oktober 1992, hvor hun blev sygemeldt med 50% sygedagpenge. Det var oplyst, at ansøger igennem mange år havde været generet afmavesmerter, hvilket havde medført talrige indlæggelser, under søgelser og flere operationer, uden at dette havde medført væsentlig bedring af tilstanden.

Siden marts 1991 blev hendes smertetilstand behandlet med metadon. Hun indtog 3 gange 5 mg metadon dagligt.

Pensionsansøgning blev indgivet den 21. oktober 1992.

Såvel kommune som nævn fandt, at ansøger skulle vurderes i supplerende erhverv, og fandt ikke grundlag for tilkendelse af førtids pension.

I klagen anførte ansøger bl.a., at hun siden 1. oktober 1963 havde været fuldtidsansat i forretningen.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af bedømmelsesgrundlaget.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøgers erhvervsevnedssættelse skulle bedømmes i forhold til fuldtids erhvervsarbejde, jf. § 14 b, stk. 1.

Ankestyrelsen lagde til grund, at de ændrede regler i § 14 a - c i Socialministeriets bekendtgørelse om social pension, som ændret ved bekendtgørelse nr. 939 af 18. november 1994, finder anvendelse ved afgørelsen af sagen.

Efter de nugældende regler i bekendtgørelsens § 14 b, stk. 1, skal medarbejdende ægtefæller uden anden erhvervsindkomst, som hidtil dagligt har deltaget i driften, vurderes efter ansøgerens arbejdssevne ved fuldtids erhvervsarbejde.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger skattemæssigt var registreret som medarbejdende ægtefælle, og at hun dagligt havde stået i ægtefællens gardin- og trikotageforretning.

Ankestyrelsen tog samtidig stilling til ansøgers pensionsberettigelse og fandt, at ansøger var berettiget til førtidspension efter § 14, stk. 3, nr. 1, i lov om social pension.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at ansøgers helbredstilstand var præget af en kronisk smertetilstand, og at hun flere gange var blevet opereret for mavesmerter, men at de foretagne behandlinger ikke havde medført væsentlig bedring.

Ankestyrelsen ændrede herefter nævnets afgørelse og tilkendte ansøger førtidspension fra kommunens afgørelse.

Sagsfremstilling 3:

Sag nr. 3 - j.nr. 60363-94

Sagen omhandler en 49-årig, gift kvinde uden erhvervsuddannelse, der har været medarbejdende ægtefælle på familiens landbrug.

På grund af øgede psykiske problemer kunne ansøger ikke efter 1993 deltage i landbrugets drift. Kommunen tilkendte ansøger forhøjet almindelig førtidspension bedømt i supplerende erhverv.

Nævnet gav afslag på mellemste førtidspension, ligeledes bedømt i supplerende erhverv.

I klagen blev det bl.a. anført, at på baggrund af ansøgers arbejds omfang ved landbrugets drift burde hun bedømmes i fuldt erhverv.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af bedømmelsesgrundlaget.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at nedsættelsen af ansøgers erhvervsevne skulle bedømmes i forhold til fuldtids erhvervsarbejde, jf. § 14 b, stk. 1.

Ankestyrelsen lagde til grund, at de ændrede regler i § 14 a - c i Socialministeriets bekendtgørelse om social pension, som ændret ved bekendtgørelse nr. 939 af 18. november 1994, finder anvendelse ved afgørelsen af sagen.

Efter de nugældende regler i bekendtgørelsens § 14 b, stk. 1, skal medarbejdende ægtefæller uden erhvervsindkomst, der dagligt deltager i driften, vurderes efter ansøgerens arbejdsevne ved fuldtids erhvervsarbejde.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger havde været medarbejdende ægtefælle ved landbruget og skattemæssigt havde været registreret som sådan.

Ankestyrelsen tog samtidig stilling til ansøgers pensionsberettigelse og fandt, at hun var berettiget til mellemste førtidspension efter lovens § 14, stk. 2, nr. 1.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at ansøgers lidelse bedømt iforhold til fuldtids erhvervsarbejde medførte en sådan svær nedsættelse af hendes funktionsevne, som er en forudsætning for tilkendelse af mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen ændrede således nævnets afgørelse og tilkendte mellemste førtidspension fra ansøgningsdatoen.

Sagsfremstilling 4:

Sag nr. 4 - j.nr. 60676-94

Sagen drejer sig om en 62-årig, gift kvinde, der blev tilkendt forhøjet almindelig førtidspension den 1. oktober 1992. Hun søgte den 3. maj 1994 om forhøjelse af førtidspensionen.

Hun havde været medarbejdende ægtefælle siden indgåelse af ægteskab i 1955. Frem til 1988 var hun beskæftiget ved driften af landbruget i omkring 5 timer dagligt. Efter 1988 havde hun været nødsaget til at nedsætte det daglige virke, og hun var nu ikke mere i stand til at deltage. Hun havde været registreret som medarbejdende ægtefælle.

Helbredsmæssigt led hun af en nervelidelse, der forårsagede degenervation af de perifere nervetråde. Lidelsen var forværret de senere år og havde medført smerter og nedsat kraft samt væsentlige føleforstyrrelser og styringsbesvær i arme og ben. Hun led desuden af slidgigt i hofter og lænderyg. Nævnet gav afslag på mellemste førtidspension, bedømt i supplerende erhverv.

I klagen blev det bl.a. anført, at ansøger burde bedømmes i fuldt erhverv, idet produktionen var blevet nedtrappet efter indtræden af hendes sygdom. Det anførtes, at arbejdstiden oversteg 30 timer, og at hun både efter hidtil gældende praksis og ny praksis havde været i fuldt erhverv.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af bedømmelsesgrundlaget.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at nedsættelsen af ansøgers erhvervsevne skulle bedømmes i forhold til fuldtids erhvervsarbejde, jf. § 14 b, stk. 1.

Ankestyrelsen lagde til grund, at de ændrede regler i § 14 a - c i Socialministeriets bekendtgørelse om social pension, som ændret ved bekendtgørelse nr. 939 af 18. november 1994, finder anvendelse ved afgørelsen af sagen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger skattemæssigt var registreret som medarbejdende ægtefælle, og at hun frem til sygdommens opståen havde taget del i den daglige drift af hendes og hendes ægtefælles landbrug.

Ankestyrelsen tog på et senere møde stilling til ansøgers pensions berettigelse og fandt, at ansøger var berettiget til mellemste førtidspension efter lovens § 14, stk. 2, nr. 2, da styrelsen skønnede, at hendes erhvervsevne var nedsat til det ubetydelige.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at der var sket en betydelig forværring af den påviste neuropati med væsentlige føleforstyrrelser og styringsbesvær samt nedsat kraft i arme og ben.

Ankestyrelsen ændrede således nævnets afgørelse og tilkendte mel lemste førtidspension fra ansøgnings-tidspunktet.